

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžso/50/2015
Identifikačné číslo spisu:	5014200558
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5014200558.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: H. O. G., r. č.: XY, bytom X., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 8729-3/2014-BA zo dňa 21. februára 2014, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 29. apríla 2015, č. k. 21Scud/80/2014-39, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 21Scud/80/2014-39 zo dňa 29. apríla 2015 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom zo dňa 29. apríla 2015, č. k. 21Scud/80/2014-39, zamietol žalobu o preskúmanie rozhodnutia žalovanej č. 8729-3/2014-BA zo dňa 21. februára 2014 a žalobkyni nepriznal právo na náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že preskúmaným rozhodnutím č.8729-3/2014-BA zo dňa 21. februára 2014, žalovaná v odvolacom správnom konaní rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Trnava č. 700-0371/2011-23 zo dňa 13. septembra 2011 čiastočne zmenila tak, že vypustila text: „... nevznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti (ďalej len „poistenie“) dňom 01.07.2010“, vložila text: „nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti dňa 01.07.2010 podľa slovenskej legislatívy“, a v ostatnej časti rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu žalovaná potvrdila. Žalobkyňa namietala, že poistenie podľa slovenských právnych predpisov v spojení s čl. 13 ods. 3 základného nariadenia jej vzniklo z titulu pracovnej zmluvy, ktorú dodatočne uzavrela dňa 01. júla 2010 so zamestnávateľom na Slovensku: Grzegorz Jan Maliński - GM CONZULTING, Buková 22. Krajský súd zistil, že zamestnávateľovi žalobkyne dňom 02. júna 2012 zaniklo živnostenské oprávnenie v celom rozsahu, a z toho dôvodu stratil status zamestnávateľa, vymedzený v § 7 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“), v dôsledku čoho už nemôže realizovať povinnosti, ktoré by ako zamestnávateľ žalobkyne mal v súvislosti s účasťou žalobkyne na poistení. Krajský súd preto nepovažoval za dôvodné pribrať označený subjekt za účastníka konania, lebo povinnosti zamestnávateľa, spojené s účasťou zamestnanca na poistení, by sa mohli

vzťahovať len na existujúceho zamestnávateľa. Z toho dôvodu krajský súd s označeným subjektom, ktorý stratil status zamestnávateľa, nekonal, i keď s ním správne orgány ako s účastníkom správneho konania konali, nakoľko prípadným zrušením rozhodnutia žalovanej by práva a povinnosti tohto subjektu nemohli byť dotknuté, nakoľko tento subjekt už vo vzťahu k zamestnancovi - žalobkyni nemá práva a povinnosti zamestnávateľa. Pokiaľ existovali práva a povinnosti v súvislosti s účasťou žalobkyne na poistení, tieto práva a povinnosti dňom zániku živnostenského oprávnenia (dňom 02. júna 2012) zanikli.

Vo veci samej mal krajský súd preukázané, že žalobkyňa vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť v Poľskej republike a nevykonáva činnosť zamestnanca u zamestnávateľa s miestom podnikania na území Slovenskej republiky, a podlieha výlučne právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva samostatne zárobkovú činnosť. Rozhodnutie žalovanej považoval za súladné so zákonom, a preto ho podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.) potvrdil. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p.

Rozsudok krajského súdu napadla žalobkyňa včas podaným odvolaním. Namietla, že prácu pre GM Consulting vykonávala prísne a pravidelne, čo dokumentovala správami o vykonanej činnosti. Svoju prácu nemohla vykonávať v sídle zamestnávateľa, ale v teréne, v rôznych obciach Slovenska. V konečnom dôsledku sa podľa jej názoru ukázalo, že zamestnávateľ bol nespoľahlivý subjekt a žalobkyňa je poškodenou osobou, lebo riadne plnila svoje povinnosti. Ukončenie podnikateľskej činnosti zamestnávateľom neznamena, že možno odmietnuť prijatie žalobkyne do systému sociálneho zabezpečenia v Slovenskej republike a bezdôvodne spochybňovať jej status zamestnanca. Poukázala okrem iného na to, že ani okolnosť, že príjmy zo závislej činnosti sú nižšie, ako si vyžaduje štátny poriadok na zabezpečenie minimálnej životnej úrovne, nie je v zmysle rozsudkov SD EÚ (vo veci 53/81 Levin a C-317/93, Nolte) prekážkou uznať osobu, ktorá ju vykonáva za zamestnanca, a obmedzená výška odmeny nemôže mať vplyv na štatút zamestnanca (C-10/05, Mattern a Cikotic). Uviedla, že prijatie predpokladu, že žalobkyňa by mala mať vydaný formulár A1 považuje za porušenie čl. 19 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 987/2009; pre zamestnanca má podstatný význam registračný list, ktorý potvrdzuje prihlásenie zamestnanca do systému sociálneho zabezpečenia na základe uzavretej pracovnej zmluvy. Žalobkyňa preto žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu a rozhodnutie žalovanej zrušil, a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaná sa vo vyjadrení k odvolaniu pridržiavala dôvodov svojho rozhodnutia a vyjadrenia k odvolaniu. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie alebo zmenu.

Zamestnávateľom žalobkyne bol od 01. júla 2010 podľa pracovnej zmluvy Grzegorz Jan Maliński - GM CONZULTING, IČO: 45 506 108, so sídlom Buková 22, Buková. Zamestnávateľom bola teda fyzická osoba: B. M. O., rod. číslo XY, bytom G.

Podľa § 2 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (ďalej len „živnostenský zákon“) živnosťou je sústavná činnosť prevádzkovaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku a za podmienok ustanovených týmto zákonom.

Zánik živnostenského oprávnenia má iba ten dôsledok, že fyzická osoba už nie je oprávnená vykonávať živnosť. Zánikom živnostenského oprávnenia však nedochádza k zániku povinností fyzickej osoby, ktoré jej vznikli počas prevádzkovania živnosti, vrátane povinností, ktoré takej fyzickej osobe vznikli v spojení so zamestnávaním zamestnancov podľa pracovnej zmluvy. Nedochádza preto ani k zániku zodpovednosti, ktoré takej fyzickej osobe ako zamestnávateľovi vznikli podľa predpisov sociálneho poistenia.

B. M. O. bol účastníkom správneho konania aj po zániku jeho živnostenského oprávnenia v súlade s § 173 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. ako fyzická osoba, o ktorej právach alebo povinnostiach

ustanovených týmto zákonom sa má konať, alebo ktorej práva alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom môžu byť rozhodnutím správnych orgánov priamo dotknuté, a to najmä vo vzťahu k jeho prípadným odvodovým povinnostiam na sociálne poistenie podľa § 141 ods. 1 a § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., resp. právu na vrátenie poistného zaplateného bez právneho dôvodu podľa § 145 ods. 1 tohto zákona.

Záver krajského súdu, že v dôsledku zániku živnostenského oprávnenia zamestnávateľovi žalobkyne dňom 02. júna 2012 a straty jeho statusu zamestnávateľa už B. M. O. nemôže realizovať povinnosti zamestnávateľa v súvislosti s účasťou žalobkyne na poistení, je nesprávny. Ustanovenie § 7 zákona č. 461/2003 Z.z. neupravuje otázku zániku zodpovednosti v oblasti sociálneho poistenia.

Vzhľadom na uvedené krajský súd postupoval nesprávne, keď do konania ako účastníka nepribral B. M. O. podľa § 250 ods. 1 veta druhá O.s.p. Odvolací súd preto rozsudok krajského súdu zrušil, a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) a ods. 2 O.s.p.

V ďalšom konaní krajský súd príberie do konania B. M. O., vec znovu prejedná a rozhodne. V novom rozhodnutí vo veci znovu rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.